

Osiągnięty efekt rzeczowy i ekologiczny – formularz ogólny Sprawozdanie z realizacji zadania (jeżeli dotyczy)

Tytuł zadania: Szkolenie „*Wolontariat na rzecz jezior*” dla koordynatorów obywatelskiego monitoringu wód - kontynuacja

Nr umowy: umowa nr WFOŚ/D/515/10121/2024

Sprawozdanie z realizacji zadania (jeżeli dotyczy):

Należy uzupełnić, jeżeli wymóg składania sprawozdania został określony w umowie dofinansowania zawartej z WFOŚiGW w Gdańsku

W ramach realizacji projektu zrealizowano 2 szkolenia obejmujące 29,0 h dydaktycznych każde, podzielone na część teoretyczną i praktyczną, przeprowadzone w Centrum Monitoringu i Ochrony Wód Uniwersytetu Gdańskiego w Borucinie. W szkoleniach wzięło udział 20 osób (po 10 osób w 1 szkoleniu), które podpisały deklaracje wolontariuszy deklarując udział w monitoringu wód na minimum 1 rok co pozwoli na utworzenie banku danych jakości wód jezior Pojezierza Kaszubskiego.

Szkolenie odbyło się w następujących terminach: 27-29.09.2024 oraz 23-25.05.2025 i obejmowało następujące elementy:

- Teoretyczne wprowadzenie do zagadnień: eutrofizacja wód, przyczyny degradacji wód (punktowe, obszarowe i rozproszone źródła zanieczyszczeń), skutki degradacji wód (toksyczne zakwity sinicowe), sposoby ochrony i rekultywacji wód, monitoring wód;
- Praktyczny monitoring wód: lokalizacja punktów pomiarowych w terenie, pobór próbek do analiz, pomiar przezroczystości wody, wypełnianie arkusza danych, przechowywanie i transport próbek wody, procedura filtrowania, analiza próbek fitoplanktonu pod mikroskopem;
- Testowanie procedur poboru, wstępnej obróbki, transportu i przechowywania próbek wody. Każdy z kursantów wykonuje czynności indywidualnie pod nadzorem specjalisty.

Szkolenie przeprowadzone zostało przez wykwalifikowaną kadrę specjalizującą się w monitoringu wód. Merytoryczny i organizacyjny nadzór nad szkoleniami prowadziła Kierownik Projektu – prof. dr hab. inż. Julita Dunalska.

Każdy etap szkolenia praktycznego był precyzyjnie wyjaśniany przez eksperta do momentu kiedy wszyscy uczestnicy zadeklarowali, że procedury są czytelne i możliwe do wykonania indywidualnie. W drugim etapie szkolenia praktycznego, wolontariusze wykonali wszystkie czynności samodzielnie co było podstawą uzyskania certyfikatu ukończenia szkolenia i uzyskania umiejętności do prowadzenia samodzielnych badań.

Program szkolenia załączono w dokumentacji Rozliczenia.

Do wykonywanych czynności wolontariuszy należało:

- analiza procedur poboru próbek wody na podstawie „Przewodnika do wolontaryjnego monitoringu wód”;
- wypłynięcie łódką na jezioro;
- wykonanie pomiarów in situ za pomocą sondy wieloparametrycznej, zmierzenie krążkiem Secchiego przezroczystości wód oraz pobranie próbki wody do oznaczeń substancji biogennych, zawartości chlorofilu;
- transport próbek wody do laboratorium;
- wstępna obróbka próbek wody (w tym filtracja) do dalszych analiz laboratoryjnych.

W ramach projektu wyposażono wolontariuszy oraz laboratorium w sprzęt do poboru i analizy próbek. Uczestnicy po szkoleniu zadeklarowali chęć realizacji badań monitoringowych jezior. Będą oni w sposób profesjonalny monitorować stan jakości wód na jeziorach zlokalizowanych w pobliżu ich miejsca zamieszkania. Profesjonalna analiza stanu jakości wód jeziorowych przy udziale wolontariuszy i naukowców z CMiOW UG umożliwi stworzenie banku danych. Wszystkie wyniki badań będą dostępne na stronie CMiOW, co jest niezwykle ważne z punktu widzenia budowania świadomości społecznej i chęci czynnego włączenia się w proces ochrony zasobów wodnych.

Informacja o projekcie oraz otrzymanym dofinansowaniu WFOŚiGW w Gdańsku zawarta jest na stronie FRUG: <https://frug.ug.edu.pl/pl/projekty/projekty-realizowane/wolontariat-na-rzecz-jezior/>
CMiOW <https://cmiow.ug.edu.pl/aktualnosci/sprawozdanie-z-biezacej-dzialalnosci/wolontariat-na-rzecz-jezior/>

Efekt ekologiczny:

Należy podać wartości mierzalne:
1) Przyrost wiedzy uczestników w zakresie monitoringu, ochrony i rekultywacji wód oraz istoty zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi, mierzony na podstawie pre- i post-testów wiedzy – 70% 2) 20 osób - liczba nowych osób gotowych i zdolnych do prowadzenia monitoringu wód jeziornych po ukończeniu 2 szkoleń w terminach: 27-29.09.2024 oraz 23-25.05.2025. 3) 20 umów - liczba partnerskich umów/deklaracji, w ramach których uczestnicy zadeklarują udział w monitoringu wód na minimum 1 rok tj. na 2025/2026 rok, co pozwoli na utworzenie banku danych jakości wód jezior Pojezierza Kaszubskiego.

Należy opisać efekt ekologiczny, uzasadnić ewentualne rozbieżności pomiędzy efektem planowanym, a osiągniętym:
Dzięki realizacji projektu poprzez przygotowane 2 szkolenia, których wzięło udział 20 uczestników a także wyposażeniu bazy edukacyjnej w niezbędny sprzęt do prowadzenia wolontariackiego monitoringu wód jeziornych zwiększono zdolność uczestników do prowadzenia skutecznego monitoringu wód jeziornych, mierzone poprzez umiejętność identyfikowania, poboru próbek wody do oznaczeń parametrów fizykochemicznych i budowania sieci banku danych oraz raportowania zmian w jakości wód. Zwiększyła się świadomość ekologiczna uczestników, mierzona poprzez zwiększenie wiedzy na temat ekosystemów jeziornych, ich znaczenia oraz zagrożeń dla tych obszarów. Pozostałe efekty: • Utworzenie sieci współpracy między uczestnikami szkolenia oraz innymi zaangażowanymi podmiotami, co przyczyni się do skuteczniejszej i spójniejszej ochrony jezior; promocja postaw związanych ze zrównoważonym gospodarowaniem wód; • Ponowne uruchomienie ważnego miejsca w regionie służącemu edukacji i działającego w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu (doposażenie bazy edukacyjnej Centrum Monitoringu Wód w Borucinie) • Umożliwienie dostępu do większej ilości informacji w zakresie stanu wód w regionie (tworzenie bazy danych) • Zwiększenie ilości działań związanych z badaniem jakości wód.

Efekt rzeczowy:

Należy podać wartości mierzalne:
A. Wyposażenie bazy edukacyjnej na potrzeby wolontariackiego monitoringu wód wg zestawienia: 1) Zestaw startowy na potrzeby szkolenia „Wolontariat na rzecz jezior” (krążek Secchiego z linką, zestaw filtracyjny, pojemniki na próbki wody, wyposażenie do transportu i przechowywania próbek wody - 5 zestawów 2) Mikroskop biologiczny do indywidualnej pracy dla 10 uczestników - 10 szt., 3) Mikroskop z możliwością wyświetlania obrazu na monitorze – 1 szt 4) Echosonda – 1 szt., 5) GPS z pływającą smyczą – 1 szt., 6) Telewizor z uchwytem – 1 szt., 7) pH-metr/konduktometr – 1 szt, 8) Kamizelka ratunkowa - 10 szt., 9) Kajak - 5 szt., 10) Łódź wiosłowa - 1 szt., 11) Koło ratunkowe – 1 szt., 12) Drobnymateriały laboratoryjne zużywalne (filtry, pojemniki na próbki wody itp.), odczynniki, materiały biurowe. 13) Przewodnik do laboratoryjnego monitoringu wód – 100 szt. B. Szkolenia wolontariuszy - 2 szt. w terminach 27-29.09.2024 oraz 23-25.05.2025, łącznie 58 h dydaktycznych

C. Liczba partnerskich umów/deklaracji, w ramach których uczestnicy zadeklarują udział w monitoringu wód na minimum 1 rok co pozwoli na utworzenie banku danych jakości wód jezior Pojezierza Kaszubskiego – 20 szt

Należy opisać efekt rzeczowy, uzasadnić ewentualne rozbieżności pomiędzy efektem planowanym, a osiągniętym:

Nie wystąpiły rozbieżności pomiędzy efektem planowanym, a osiągniętym, rozszerzenie zakresu określonego na etapie składania wniosku zostało zgłoszone WFOŚiGW w Gdańsku, otrzymano wymaganą akceptację.

Wszystkie zaplanowane działania miały celu popularyzację wiedzy na temat ekologii i bioróżnorodności jezior oraz zmiany postaw ludzi wobec przyrody, a tym samym świadome i odpowiedzialne obcowanie i korzystanie z ich naturalnych dóbr.

Centrum Monitoringu i Ochrony Wód przeprowadziło już pilotażowe szkolenie „Wolontariat na rzecz jezior” dla koordynatorów obywatelskiego monitoringu wód w ramach umowy WFOŚ/D/210/9725/2023.(okres realizacji: 03.10.2023 r. – 31.01.2024 r.). Wielu uczestników zadeklarowało chęć monitoringu jezior kartuskich, na których przeprowadzono działania rekultywacyjne. Świadczy to o dużej świadomości społecznej na temat ochrony i rekultywacji wód oraz chęci uczestniczenia w monitorowaniu efektów wdrażanych działań. Kontynuacja szkoleń była bardzo istotna ze względu na zwiększenie świadomości na temat współodpowiedzialności obywateli za utrzymanie dobrego stanu wód dla przyszłych pokoleń. Profesjonalna analiza stanu jakości wód jeziornych przy udziale wolontariuszy i naukowców z CMiOW UG umożliwi stworzenie banku danych. Wszystkie wyniki badań będą dostępne na stronie CMiOW, co jest niezwykle ważne z punktu widzenia budowania świadomości społecznej i chęci czynnego włączenia się w proces ochrony zasobów wodnych.

Przeszkolenie kolejnych 20 wolontariuszy zwiększyło zakres możliwości badania kolejnych stanowisk, poszerza obywatelską sieć wolontaryjnego monitoringu wód, zwiększa świadomość ekologiczną uczestników, mierzoną poprzez zwiększenie wiedzy na temat ekosystemów jeziornych, ich znaczenia oraz zagrożeń dla tych obszarów. Zakup zestawów startowych, wyposażenia do poboru i oznaczania próbek oraz łodzi, kajaków i urządzeń typu echosonda, GPS pozwoliło na przeprowadzenia precyzyjnego szkolenia na wodzie, zgodnie z metodyką pobór próbek. pH-metr/konduktometr pozwala na oznaczenie parametrów wody bezpośrednio w zbiorniku i w laboratorium.

Metodologia:

Należy podać metodologię wyliczenia efektu rzeczowego i ekologicznego (jeżeli dotyczy):

1) 70% przyrost wiedzy uczestników w zakresie monitoringu, ochrony i rekultywacji wód oraz istoty zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi, mierzony na podstawie pre- i post-testów wiedzy.

2) 20 osób - liczba nowych osób gotowych i zdolnych do prowadzenia monitoringu wód jeziornych po ukończeniu szkolenia - potwierdzone certyfikatem ukończenia szkolenia i podniesienia kompetencji (wg listy obecności)

3) 20 umów - liczba partnerskich umów/deklaracji, w ramach których uczestnicy zadeklarują udział w monitoringu wód na minimum 1 rok co pozwoli na utworzenie banku danych jakości wód jezior Pojezierza Kaszubskiego - dokument poświadczający utworzenia partnerstwa lub podjęcia inicjatywy współpracy

Sposób potwierdzenia osiągnięcia efektu rzeczowego:

- sprawozdanie rzeczowe z realizacji zadania,

Sposób potwierdzenia osiągnięcia efektu ekologicznego: sprawozdanie rzeczowe z realizacji zadania wraz z dokumentacją fotograficzną oraz informacją potwierdzającą liczbę uczestników biorących udział w działaniach.